

ጫቪውም ሆነ ጩኸቱን የሚያስተጋባው የገደል ማሚቶ ለአማራ የማይበጅ ነው!

በላይነህ አባተ (abatebelai@yahoo.com)

ታርባ ስድስት ዓመታት ወዲህ የኢትዮጵያ ነገር የጫቪ አረመኔ ገዥዎችና የገደል ማሚቶ ካድሬዎች ጉዳይ ሆኗል፡፡ በጓደኞቹ ሬሳ ሳይቀር ተረማምዶ ተዘፋኝ ተቀምጦ የነበረው መንግስቱ ኃይለማርያም ተሰስት እስከ አራት ሰዓታት በሚፈጀው ድስኩሩ መሳሳቱን ለመሸፈንና ተሳሳትኩ ላለማለት “ሶስት መቶ ማለት ሰላሳ” እያለ ይጮኽ ነበር፡፡ ይኸንን ጩኸት አፉን እንደ ዓባይ በርሃ ከፍቶ ይሰማ የነበረው ካድሬም እንደ መንግስቱ ተሳሰቶ ሳይሆን አውቆ መንግሥቱን ለመምሰል በየቀበሌው ይኸንን መከረኛ ሕዝብ በግድ ሰብስቦ ሲሰብክ “ሶስት መቶ ማለት ሰላሳ” እያለ የመንግስቱን ቃል እንደ ገደል ማሚቶ ያንባርቅ ነበር፡፡

ተሳሳሰቹ ነበርን የማያውቃት የመንግስቱ አገዛዝ ራሱን በራሱ ጠልፎት ወደቀ፡፡ በሕዝብ ያደረሰው ግፍ በአገር ውስጥ ድጋፍ አሳጣው፡፡ ኮሚኒስታዊ ርዕዮተ ዓለሙና የኢትዮጵያ አውሮጳውያንን ደጋግማ የማሸነፉ ታሪክ በምእራቡ ዓለም ጥርስ አስገባው፡፡ የወታደራዊ ጥንካሬውና የዓባይ ጉዳይ በግብጥ፣ በሱዳንና በመላው አረብ በጠላትነት አስፈረጀው፡፡

በሚሰራው ግፍ የሕዝብ ድጋፍ እንደሌለውና ሰራዊቱም ተመንግቶ ጋር እንዳልሆነ የተረዱት ምዕራባውያንና አረቦች በአድዋውና በአምስቱ ዘመን በባንዳነት ያገልገሉ ከሀዲዎችን የልጅ ልጆች ጡት አጥብተው የመንግስቱን አገዛዝ እንዲያስወግዱና አገሪቱን በዘር እንዲሸነገሩት አዘጋጁቸው፡፡ በሚሰራው ግፍ ሕዝብ ድጋፉን የነሳው መንግስቱ ከሕዝብ የወጣው ሰራዊትም አክ እትፍ ብሎ ተፋው፡፡ ይኸንን ክፍተት ተጠቅመው ምዕራባውያንና አረቦች የባንዳዎችን ልጆች ሰተት አድርገው ቢተመንግስት አስገብተው የጣሊያንን ካርታ ተመራት እንዲያሰምሩ አደረጓቸው፡፡ የጣሊያንን መስመር እንዲያሰምሩ ተጣታቸው እርሳስ ታስገቡላቸው ተንኮለኞች አንዱ የሆነው ኸርማንኮን ዛሬም ሕዝብ ያጫረሰውን የክልል መስመር አድምቁት እያለ ነው፡፡

በምዕራባውያንና በአረቦች ትከሻ ቢተመንግስት የገቡት ባንዳዎች ራሱን በራሱ ጠልፎ የጣለውን የመንግስቱን አገዛዝ ታግለው ያሸነፉ አስመስለው ጮኹ፡፡ ካድሬው የገደል ማሚቶም ያንኑ አስተጋባ፡፡ እንኳን የተንቀጠቀጠ ተራራ የተወዛወዘ ሰንበሌጥም ሳይኖር “ተራራውን አንቀጠቀጥን!” እያሉ ውሀ ሲምግ እንዳደረ ባቄላ አለልክ ተነፋፋ፡፡ “ጦርነት መፍጠር እንችላለን” እያሉ ከደርግ የከፋ አገዛዝ አይመጣም ብሎ እንጀራ በደሮ ወጥ እያጎርረሰ የተቀበላቸውን ሕዝብ ጭልፋ ሳይቀር ዘርፈው የአገሪቱን ሐብት ያለ ዶሎኝታ በእጃቸው አስገቡ፡፡ የሰላላ መረቡን፣ የመከላከያንና የመንግስት ቁልፍ ቦታዎችን ሁሉ በአልጠግብ ባይነት አግበስብሰው ወሰዱ፡፡

የዘረፉትን የአገር ሐብት ጉቦ እየሰነሱና ሆዳም የአፍሪካ አምባገነኖችን እያጭበረበሩ ኢትዮጵያ በዓለም አቀፍ ደረጃ የሚገባትን መቀመጫዎች ሳይቀር ጠራርገው ያለችሉታቸው ወሰዱ፡፡ ሕዝቡን በቋንቋ ጦር ማዋጋቱን አጠቃቀሙ፡፡ ይህ ያሳሳባቸው እንደ ፕሮፌሰር አስራት ያሉ ጀግናዎች ሕዝብን አደራጅተው ይኸንን ስግብግብ የሰይጣን መንፈስ ለማስወገድ ሲጀምሩ “ጦርነት የባህል ጨዋታችን ነው!” እያሉ እንደ ዝፍዝፍ ባቄላ እያደሩ ማበጡን ቀጠሉ፡፡

የተነፋፋት ባቄላዎች አገበል ለገሰ ዜናዊ ተወንበር ቁጢጥ እንዳለ “አንድና አንድ ብቻ ነው!” የሚል ቅጥ አምባሩ የጠፋ የንግግር ዘይቤ ፈጠረ፡፡ እንደተለመደው ካድሬው ሁሉ ባንዳውን ለገሰ ዜናዊን ለመምሰል በንግግሩ መሐል “አንድና አንድ ብቻ ነው!” የምትለዋን ወለፈንዳ የንግግር ዘይቤ መሰከት ጀመረ፡፡ ተቆርቆሮ ካድሬዎች አንዱ የሆነው ኃይለማርያም ደሳለኝ እንዲያውም “አንድና አንድ ብቻ ነው” የሚለውን የንግግር ዘይቤ ብቻ ሳይሆን የለገሰን የውሃ ላሲቲክ አያያዝና አጠጣጥ ሳይቀር ኮረጀ፡፡

እንኳን የተንቀጠቀጠ ተራራ የተወዛወዘ የወንዝ ዳር ቁጠማም ሳይኖር “ተራራውን አንቀጥቅጠን ተወንበር ቁጢጥ አልን!” ያለው የምዕራባውያንና የአረቦች የጡት ልጅ ውሀ ሲምግ እንደሰነበተ ባቄላ ሲነፋፋ ኖሮ በሕዝብ ላይ በተለይም በአማራ ላይ የፈጠመው የዘር ማጥፋት ግፍ እንደ ቁንጣን ተረተረውና አረፈው፡፡ ይኸ የሰራው ግፍ የተረተረው የባንዳዎች ጥርቅም በምዕራባውያን ተወንበር የተጎለተውን ተረኛውን የአብዮት አመዴን አገዛዝ እውቅና ስለነሳውና ዘርፎ ባጠራቀመው የጦር ክምችት እንደ ቅርጫት ሊፈነግለው ሲነሳ አብዮት አመዴ ሽብርተኛው ሕወሀት ሳይሆን “ጁንታ” ብሎ ጠራው፡፡

ተሕወሀት እርኩስ መንፈስ ሳይሆን ተወንበር እንደ ጉልቻ ሊፈነግሉት ተተነሱት ጥቂት የሕወሀት ወንጀለኞች ብቻ በስልጣን ተተጣላው ተአብዮት አመዴ ላንታ ጁንታ የሚለው ቃል እንደ ትንታ ተሰፈንጥሮ እንደወጣ የምሁራን ካድሬዎች ትናጋም “ ጁንታ! ጁንታ! ጁንታ!” እያለ ያለማቋረጥ እንደ ገደል ማሚቶ ተንጣጣ፡፡ የምሁራን ካድሬ “ጁንታን” እንደ ገደል ማሚቶ እያስተጋባ በሰሜን እዝ፣ በካድራ ወንዝ (ማይካድራ)፣ በወለጋ፣ በመተክል፣ በባሌ፣ በሀረር፣ በሸዋ፣ በከፋና ሌሎችም ቦታዎች የሚፈጠመውን የአማራ ዘር ፍጅት ረሳ፡፡

እንኳን ዘር በማጥፋት ወንጀል በተፈጥሮም የሞተን የረሳ ትውልድ ታሪክ የለውም፡፡ ሕዝብ ያለታሪክ ደን ያለ ሥርና ግንድ ወድቆ እንጅ ቆሞ አይታይም፡፡ አማራ የጁንታ የገደል ማሚቶን ጩኸት በሚያስተጋቡ የምሁራን ካድሬዎች እየተዘናጋ በየትኛውም ቦታ በዘር ማጥፋት ወንጀል የጠፉትንና በመጥፋት ላይ ያሉ ወገኖቹን መርሳትና ራሱን የመከላከል የተፈጥሮ መብቱን መዘንጋት የለበትም፡፡

የግማሽ ክፍለ-ዘመኑ የኢትዮጵያ የዝቅዝቅ ጉዞ አማራን የሚያስተምረው የተቀያየረው ጫኸ ገዥም ሆነ ጩኸቱን የሚያስተጋባው የገደል ማሚቶው ካድሬ ለአማራ ሕዝብ የማይበጅ ብቻ ሳይሆን የመጥፋት ጠንቅ መሆኑን ነው፡፡

ህዳር ሁለት ሺ አስራ ሶስት ዓ.ም